

Tema om skandinaviske sprog

Formål:	<p>Elevernes forståelsesstrategier i forhold til svensk og norsk styrkes</p> <p>Eleverne bliver opmærksomme på regelmæssigheder i forskelle mellem dansk, svensk og norsk</p> <p>Eleverne får indblik i det historiske nordiske sprogfællesskab</p>
Sprogligt fokus:	<p>sproglyd</p> <p>skriftsprog</p> <p>ordforråd</p> <p>morfologi</p> <p>sprogbrug</p> <p>læringsstrategier</p>
Opmærksomhedspunkter	<p>SKAM & Fucking Åmål fungerer som appetit- og opmærksomhedsvækker</p> <p>I arbejdet med menneskerettighedserklæringen arbejdes undersøgende med en progression fra et overordnet, betydningsorienteret blik (DEL 1) til en kobling mellem abstrakte regler og konkrete teksteksempler (DEL 2), en lærerstyret grammatisk undersøgelse og perspektivering (DEL 3) og afslutningsvis en kritisk refleksion over sprolpolitikken i de nordiske sprogsamfund (DEL 4).</p>

Materialer

Arbejdsspørgsmål til SKAM & Fucking Åmål

Elevark 8

Arbejdsspørgsmål til skandinaviske sprog

Forslag til dagsplan

AKTIVITET 1: SKAM & Fucking Åmål (Anslået tidsforbrug: 1 time)

SKAM & Fucking Åmål

Introducer eleverne til aktiviteten: vi skal se 2 videoklip og bagefter skal vi arbejde med sproget i dem. Begge klip ses flere gange, med mindre eleverne kan logge ind selvstændigt og se dem flere gange.

- Se videoklip m SKAM (FX afsnit 12, 17:36-21:58)
- Se videoklip m Fucking Åmål (FX 10:35-11:12)

Udlever **arbejdsspørgsmål** på print eller digitalt (pdf kan også udfyldes digitalt). Med udgangspunkt i videoklip fra SKAM og Fucking Åmål arbejder eleverne i grupper med følgende spørgsmål (20 min):

- Kan I forstå, hvad personerne siger? Hvorfor/hvorfor ikke?
- Lav en liste på ti ord fra klippet, som I synes adskiller sig fra dansk
- Hvis I skulle prøve at tale som personerne i filmen, hvad ville I så lave om i forhold til jeres normale udtale på dansk? Lav en liste over måder at lyde mere norsk/svensk på
- Bruger personerne i videoen nogen former for slang eller ungdomssprog? Hvilke udtryk? Hvorfor tror I, det er slang eller ungdomssprog?

Herefter samles op på klassen.

AKTIVITET 2: Skandinaviske sprog i menneskerettighedserklæringen (Anslået tidsforbrug: 2 timer)

Elevark 8 side 1 (skandinaviske sprog)

Aktiviteter baseret på **første side af Elevark 8** – her skal I både bruge den printede og den digitale version!

Disse aktiviteter tager udgangspunkt i teksten fra FN's menneskerettigheder artikel 1 & 2. Der arbejdes i disse aktiviteter med **interkomprehension, gættestrategier og sproglig iagttagelse**, og dette kobles til en autentisk og samfundsrelevant tekst, der findes oversat til mange af verdens sprog.

NB: dette elevark indeholder links til video og lyd

DEL 1 (Anslået tidsforbrug: 30 min)

Her er fokus på at gå undersøgende til værks – hvor meget kan man egentlig forstå, når man prøver? Hvordan ser de forskellige sprog ud på skrift? Og er der noget, der er sværere og lettere end andet? Kan eleverne gætte, hvad der er hvad? Forventningen er, at opgaven bliver lettere, når man bevæger sig fra venstre mod højre.

Elevarket kan med fordel anvendes **både i elektronisk og papirform**, da det både indeholder links til lydclip og video og felter til skriftlige svar. Det kan være nødvendigt at tjekke på forhånd, om linkene virker i skolens set-up, da firewall og andet kan blokere dem.

Fremgangsmåde:

- Uddel **elevark 8** på print
- Gennemgå spørgsmålene på første side uden at afsløre, hvilke sprog der er tale om
- Afspil lyden fra den **digitale version af elevarket**
- Lad eleverne arbejde i grupper med arket
- Saml op på klassen

Fremgangsmåde: lad eleverne lytte til og læse teksten på et sprog ad gangen. Lad dem arbejde med diskussionsspørgsmålene separat for hver sprogversion. Herefter kan opsamles på klassen.

NØGLE:

Sprogene er: (fra venstre mod højre:) islandsk -færøsk-nynorsk-svensk-bokmål.

DEL 2 (anslået tidsforbrug 20 min)

Arbejdsspørgsmål til skandinaviske sprog

- Uddel **ARBEJDSSPØRGSMÅL til skandinaviske sprog** og lad eleverne arbejde med spørgsmålene 1-7 om lyde og bogstaver på dansk, svensk og norsk.
- Saml op på klassen

DEL 3 (Anslået tidsforbrug 20min)

Introducer til grammatik på norsk og svensk – brug gerne nedenstående summespørgsmål

Summespørgsmål

Selvom norsk og svensk ligner dansk meget, er der små forskelle også i grammatikken. Har I lagt mærke til nogen forskelle? Sum kort med sidemakker, opsamling på tavlen

Lærerintro til grammatik på svensk og norsk:

- På dansk, svensk og norsk har substantiverne køn
- på dansk og svensk: intetkøn (et menneske, et barn) og fælleskøn (en pige, en dreng)
- på norsk: hunkøn, hankøn og intetkøn

Herefter arbejde med arbejdsspørgsmål 8 & 9:

Arbejdsspørgsmål 8:

Kan I finde nogen substantiver i teksten, hvor kønnet ikke er det samme på de tre sprog? Hvilke? Sum med sidemakker, opsamling på tavlen

Her kan du som lærer vælge at uddybe på baggrund af følgende:

- Ordene har køn på da, sv, no – **på hvilke andre sprog findes køn? Hvilke køn?** Passer de sammen på tværs af sprog? (se evt dette kort for inspiration – bemærk dog, at køn i pronomener tælles med her, ikke kun substantiver. Det giver en skævvridning i forhold til engelsk, som står opført med 3 køn <https://wals.info/feature/30A#1/27/149>)
- Eksperimenter med at lave om på ordenes køn -betyder det noget?